

A KSH jelenti: Gazdaság és társadalom, 2015/06

Tartalom

[Hazai és nemzetközi makrogazdasági és pénzügyi folyamatok](#)..... 1

[Ágazati teljesítmények](#)..... 1

[Társadalmi és jövedelmi folyamatok](#)..... 2

Hazai és nemzetközi makrogazdasági és pénzügyi folyamatok

- 2015 első hat hónapjában a reálgazdasági folyamatok kedvezően alakultak a fejlett országok többségében. A Nemzetközi Valutaalap előrejelzése szerint a **globális gazdaság teljesítménye** – a 2014. évi 3,4%-os emelkedést követően – 2015-ben 3,3%-kal bővül az előző évhez képest. A növekedés alakulására hatással vannak többek között a geopolitikai konfliktusok, a kőolaj árváltozása, valamint a kínai gazdaság növekedési ütemének lassulása.
- 2015 I. félévében **Kína** gazdasági teljesítménye 7,0, az **Egyesült Államoké** 2,6%-kal nőtt,¹ **Japáné** lényegében stagnált¹ az előző év azonos időszakához képest.
- Az előzetes adatok alapján 2015 január–júniusában az **Európai Unió (EU-28)** tagországainak együttes teljesítménye 1,5%-kal² emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. Az unió legnagyobb nemzetgazdaságának számító Németország GDP-je 1,3%-kal² bővült.
- **Hazánk bruttó hazai terméke 2015 II. negyedévében 2,7, I. félévében 3,1%-kal** növekedett az egy évvel ezelőttihez képest. (A gazdasági növekedés üteme 2015 II. negyedévében némileg lassult a korábbi negyedévekhez képest.) A termelési oldalon az emelkedést elsősorban a járműgyártáson alapuló ipari teljesítmény bővülése okozta, a mezőgazdaság teljesítménye ugyanakkor – részben a magas bázis hatása miatt – visszafogta a növekedést.
- 2015 I. félévében a – **nemzetközi összehasonlítások** során alkalmazott – szezonálisan és naptárhatással kiigazított index szerint hazánk gazdasági teljesítménye 2,8%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. A rendelkezésre álló adatok alapján a régiós versenytársak közül Csehországban 4,2, Romániában 3,8, Lengyelországban 3,5, Szlovákiában pedig 3,0%-kal³ bővült a GDP.
- A **külkereskedelmi termékforgalomban 2015 I. félévében** – az első becslés szerint – a kivitel értéke 45,2 milliárd eurót tett ki, 7,9%-kal nagyobb összeget, mint 2014 azonos időszakában. A behozatal értéke 40,9 milliárd euró volt, 5,8%-kal több az egy évvel korábbinál. Külkereskedelmünk 4,3 milliárd eurós többlettel zárta az I. félévet, az egyenleg 1,1 milliárd euróval javult az előző év azonos időszakához képest.
- **2015. júniusban** – szintén az első becslés szerint – az export euróértéke 13, az importé pedig 8,9%-kal haladta meg a tizenkét hónappal korábbi szintet. Az egyenlegben a hatodik hónap során 820 millió eurós többlet keletkezett, ami 362 millió euróval nagyobb az egy évvel korábbinál.

¹ Szezonálisan kiigazított.

² Szezonálisan és munkanaphatással kiigazított.

³ Szezonálisan kiigazított.

- A részletesen feldolgozott, **január–májusi** adatok szerint a **külkereskedelmi termékforgalom volumene** a behozatalban 6,7, a kivitelben pedig 7,9%-kal bővült a 2014. első öt havihoz képest. Az időszakon belül márciusig gyorsult a forgalom növekedési üteme, ennek mértéke a kivitelben 13, a behozatalban pedig 11%-os volt az I. negyedév utolsó hónapjában. Áprilisban és májusban ugyanakkor lassult a bővülés üteme, sőt a májusi importvolumen valamelyest (0,8%-kal) el is maradt az egy évvel korábbitól.
- A január–májusi időszak során a **külkereskedelmi termékforgalom forintban mért árszínvonala** mérséklődött a tavaly ilyenkoréhoz képest, a változás mértéke az exportban 1,1, az importban pedig 1,6%-os volt. Az import árszínvonalának az exportét meghaladó mértékű csökkenése hatására a **cserearány** kedvezően változott, a javulás mértéke 0,5%-os volt. A **forint** az euróhoz képest némileg (0,2%-kal) erősödött, a dollárhoz viszonyítva ugyanakkor 23%-kal leértékelődött.
- **2015. január–júliusban az államháztartás központi alrendszerének** pénzforgalmi szemléletű, konszolidált **hiánya** – a Nemzetgazdasági Minisztérium előzetes adatai alapján – 894 milliárd forint volt, 43 milliárd forinttal több, mint 2014 azonos időszakában. A központi költségvetés 954 milliárd forintos hiánnyal zárta az első hét hónapot, az alrendszer egyenlege 77 milliárd forinttal javult az egy évvel korábbihoz képest. A társadalombiztosítási alapok egyenlege ezzel szemben romlott, a 37 milliárd forintos többlet 98 milliárd forinttal kevesebb, mint a 2014. január–júliusi. A TB-alapokhoz hasonlóan az elkülönített állami pénzalapok egyenlege is kedvezőtlenebbé vált, utóbbi alrendszer vonatkozásában a romlás mértéke és az aktívum egyaránt 23 milliárd forintot tett ki.
- A Magyar Nemzeti Bank előzetes adatai szerint 2015. június végén a **háztartások pénzügyi eszközei** 38,6 billió forintot tettek ki, 8,2%-kal többet az egy évvel korábbinál. A **kötelezettségek** értéke 8,4 billió forint volt, az egy évvel ezelőttnél 7,7%-kal kevesebb. A két tényező különbségeként előálló **nettó pénzügyi vagyon** 30,2 billió forint volt, 14%-kal több a 2014. júniusinál. A kötelezettségek között megjelenő **devizahitelek** állományi értéke 471 milliárd forint volt június végén, 3,8 billió forinttal kevesebb, mint egy évvel korábban. A magyaránú csökkenés a jelzálog fedezetű devizahitelek február 1-jei fordulónappal történő forintra váltásával magyarázható. A **háztartások nettó finanszírozási képessége** a 2015. II. negyedévével záruló elmúlt egy évben 2502 milliárd forint volt, ez a GDP 7,7%-ának felelt meg.

Ágazati teljesítmények

- A több növény termelésében rekordot hozó, egy évvel korábbi időszakhoz képest a **mezőgazdaság** teljesítménye 2015 első felében visszafogottan alakult. A terméseredményekre kedvezőtlenül hatott az időjárás is.
- A gabonafélék **vetésterülete** – a 2015. május 31-ei adatok szerint – 5,0%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz képest, az ipari és

takarmánynövényeké 4,1%-nőtt. A legjelentősebb növények közül a kukorica vetésterülete 5,4%-kal, a búzáé 7,6%-kal kevesebb, a napraforgóé 4,4%-kal több lett.

- Az ország **állatállományán** belül a legtöbb faj létszáma gyarapodott 2015 első felében. A 818 ezres szarvasmarha-állomány 3,8, a 3 millió 124 ezer sertésállomány 2,1, és a közel 38 milliós tyúkállomány 6,5%-kal haladta meg a 2014. június 1-jeit. Az 1 millió 200 ezres juhállomány azonban 3,6%-kal csökkent egy év alatt.
- A **mezőgazdasági termelők árak 2015 júniusában** 6,2%-kal maradtak el az előző év azonos időszakától. A növényi termékek ára 3,6, az élő állatok és állati termékeké pedig 10%-kal csökkent. A mezőgazdasági termelők árak **2015. január-júniusban** 6,9%-kal mérséklődtek. A növényi termékek ára 5,9, az élő állatok és állati termékeké 8,6%-kal visszaesett.
- A mezőgazdasági termelés **ráfordítási árjai** 1,8%-kal mérséklődtek, ami a folyó termelőfelhasználás árszínvonalának 2,5%-os csökkenéséből és a mezőgazdasági beruházások árszínvonalának 3,0%-os emelkedéséből adódott. A mezőgazdasági termelőár- és ráfordításiár-index hányadosaként előálló **agrárrolló** értéke 2015 I. félévében 94,8% volt.
- **2015 júniusában az ipari termelés** volumene 11%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. A belföldi és az exportértékesítés egyaránt emelkedett: 2,3, illetve 13%-kal. Az előző hónaphoz képest az ipari kibocsátás – a szezonális és munkanaphatással kiigazított adatok szerint – 1,1%-kal bővült.
- **2015 I. félévében az ipari termelés** volumene 7,3%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. Mindkét értékesítési irányban emelkedtek az eladások: az összes értékesítés közel kétharmadát adó exporteladások 9,4, a több mint egyharmadát adó belföldi eladások 3,3%-kal növekedtek.
- 2015 első hat hónapjában az ipar nemzetgazdasági ágai közül az **energiaiparban** 5,9, a termelés több mint kilenczetedét adó **feldolgozóiparban** 7,7%-kal bővült a termelés az egy évvel korábbihoz képest. A feldolgozóipari alágak döntő többségében nőtt a kibocsátás, a legnagyobb mértékben (16%-kal) a feldolgozóipari termelés háromtizedét jelentő járműgyártásban, de szintén jelentősen, 15%-kal növekedett a gumi-, műanyag- és építőanyagiparban. A szinte teljes egészében exportra termelő elektronikai ipar kibocsátása 6,7, az élelmiszeriparé pedig 3,4%-kal emelkedett.
- A legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások körében az **egy alkalmazásban állóra számított termelés** 2015 I. félévében 4,5%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. A termelékenység növekedése 2,9%-os létszámemelkedés mellett következett be. Az ipari ágazatok többségében nőtt a termelékenység az egy évvel korábbi időszakhoz mérten.
- 2015 I. félévében mindegyik **régióban** bővült a termelés volumene, a legnagyobb mértékben (14%) Dél-Alföldön, a többi régióban 3,1 és 10% közötti mértékben.
- 2015 júniusában a megfigyelt **feldolgozóipari ágazatok összes új rendelése** 10%-kal magasabb volt, mint egy évvel korábban. Mindkét értékesítési irányban emelkedett a volumen: az új belföldi megrendeléseké 21, az új exportrendeléseké 8,5%-kal. Az összes **rendelésállomány** volumene a hó végén 11%-kal haladta meg a 2014. júniusit, ez az elmúlt másfél év legalacsonyabb növekedési üteme.
- Az **ipari termelők árak** 2015 I. félévében átlagosan 1,0%-kal mérséklődtek. Ezen belül a belföldi értékesítés árjai 3,1%-kal csökkentek, miközben az exportértékesítésé 0,2%-kal emelkedtek.
- Az **építőipari termelés** volumene két és fél éve növekvő tendenciát mutat. Idén **júniusban** a változatlan áron számolt termelés 10,2%-kal nőtt 2014. júniushoz viszonyítva. Az építményfőcsoportok közül az épületek építése 5,6, az egyéb építményeké 15%-kal bővült.
- **2015 I. félévében** az építőipari termelés volumene összességében 8,0%-kal haladta meg az egy évvel korábbit, ezen belül az épületek építése 4,9, az egyéb építményeké 11%-kal.
- A január-júniusban kötött **új építőipari szerződések** volumene 21%-kal alacsonyabb volt az egy évvel korábbinál. Az építőipari vállalkozások

szerződésállománya június végén 48%-kal elmaradt a 2014. júniusitól.

- Az **I. félévben az építőipar termelői árjai** átlagosan 2,3%-kal meghaladták a 2014. január-júniusit.
- **Január-júniusban 3083 új lakás épült**, 6,0%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. Az építésügyi szakhatóságok ugyanakkor 5581 lakás építésére adtak ki engedélyt, 39%-kal többre, mint az előző év azonos időszakában. A használatba vett lakások **átlagos alapterülete** 99 m² volt, gyakorlatilag ugyanannyi, mint egy évvel korábban.
- A szolgáltató ágazatok közül a **kiskereskedelmi forgalom** volumene **2015 júniusában** 7,2, az **I. félévben** 6,1%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. 2015 első hat hónapjában az összeforgalom csaknem felét kitevő **élelmiszer-eladások** 3,3%-kal haladták meg az előző év azonos időszakit. Ezen belül a forgalom több mint háromnegyedét lebonyolító vegyes termékkörű üzletek (hiper- és szupermarketeké, vegyesboltoké) 3,5, az élelmiszer-, ital-, dohányárúszaküzletek 2,9%-kal nagyobb lett. A **nem élelmiszertermékek** forgalma 8,5%-kal növekedett, ezen belül az összes tevékenység-csoportban emelkedtek az eladások. Az **üzemanyag-kiskereskedelem** forgalma – a mérséklődő üzemanyagárak mellett – 8,8%-kal nőtt.
- A kiskereskedelmen kívül számba vett **gépjármű- és járműalkatrész-kiskereskedelem** forgalmában 2,8%-os csökkenést mértünk.
- A **kereskedelmi szálláshelyeken** a vendégek száma 7,9, a vendégéjszakáké 5,7%-kal emelkedett 2015 I. félévében 2014 azonos időszakához képest. A külföldi vendégek 4,9, a belföldiek 6,6%-kal több vendégéjszakát vettek igénybe az egy évvel korábbihoz képest. (A külföldi forgalom 5,5, a belföldi 5,0 millió vendégéjszakát ért el.) A vendégforgalom bővülése a szálláshelyek árbevételét is növelte: folyó áron összesen 9,4%-kal nagyobb bruttó bevételt könyveltek el, amihez a szábaárak emelkedése és a forgalom bővülése körülbelül azonos mértékben járult hozzá. A Széchenyi Pihenőkártyával történő fizetésekből 6,8 milliárd forint, az egy évvel korábbinál folyó áron 1,6%-kal több származott.
- A **vendéglátóhelyek** eladási forgalmának volumene 6,7%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest, értéke az első hat hónapban összesen 405 milliárd forintot tett ki.
- 2015 I. félévében a nemzetgazdaság árutonna-kilométerben kifejezett **áruszállítási teljesítménye** lényegében ugyanakkora (+0,2%) volt, mint egy évvel korábban. A **helyközi személyszállítás** utaskilométerteljesítménye 1,4%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. A **helyi személyszállításban** a 2014. I. félévinél 2,6%-kal több utazást regisztráltak.
- Az év első hat hónapjában 94,4 ezer **személygépkocsit helyeztek első alkalommal forgalomba** az országban, 22%-kal többet az egy évvel korábbinál.

Társadalmi és Jövedelmi Folyamatok

- Az előzetes **népmozgalmi adatok** alapján **2015 I. félévében** 44 167 **gyermek született**, 2,0%-kal (870 fővel) több, mint egy évvel korábban, a születési arányszám 8,8 ezrelékről 9,0 ezrelékre emelkedett. Az **elhunytak** 68 483 fős száma 7,8%-kal (4939 fővel) meghaladta az előző év azonos időszakit, a halálzási arányszám – 1,0 ezrelékpontos növekedés mellett – 14,0 ezreléket tett ki. A halálozások száma az év első négy hónapjában több, a május-júniusi időszakban átlagosan 4,5%-kal kevesebb volt, mint egy évvel korábban. Az év eleji jelentős halálozási többlet alakulásában a tetőző influenzajárvány és az előző év alacsony bázisértéke is közrejátszott. A **természetes fogyás** I. félévi 24 316 fős száma 4069 fővel volt több, mint 2014 január-júniusában. A **csecsemőhalandóság** 4,2 ezrelékes mutatója 0,7 ezrelékponttal alacsonyabb volt az egy évvel korábbinál. 2015 első hat hónapja során 17 155 **házasságot** kötöttek, 4,9%-kal (805-tel) többet, mint egy évvel azelőtt.
- **2015 II. negyedévében** tovább folytatódott a foglalkoztatottság bővülése, a munkanélküliség mérséklődése mellett az egy évvel korábbihoz képest. A **foglalkoztatottak száma** – a 15–74 éves korcsoportban – egy év alatt 126 ezer fővel, 4 millió 201 ezer főre

emelkedett. A foglalkoztatás növekedésének 54%-a a belföldi elsődleges munkaerőpiac, 36%-a a közfoglalkoztatottak, 10%-a pedig a külföldi telephelyen dolgozók létszámbővülésének eredménye. A 15–64 évesek közé 4 millió 167 ezer foglalkoztatott tartozott, számuk egy év alatt 123 ezer fővel (3,0%-kal) nőtt. A **foglalkoztatási arány** – ugyanezen időszak alatt, a 15–64 évesek körében – 2,5 százalékponttal 63,8%-ra emelkedett. A férfiak foglalkoztatási mutatói nagyobb mértékben javultak, körükben a foglalkoztatási arány – 2014. II. negyedévéhez viszonyítva – 2,8 százalékponttal 70,1%-ra, a nők esetében 2,1 százalékponttal, 57,6%-ra nőtt. Mindhárom fő korcsoportban emelkedett a foglalkoztatottság: a munkaerőpiacon kis számban jelen lévő, 15–24 éves fiatalok foglalkoztatási aránya 25,2, a legjobb munkavállalási korú, 25–54 éveseké 80,6, az idősebb, 55–64 éveseké pedig 45,1%-ra nőtt. **2015 május–júliusában** – a 15–64 éves népességben belül – továbbra is bővült a foglalkoztatás: az előző év azonos időszakához viszonyítva a foglalkoztatottak száma 135 ezerrel, 4 millió 189 ezer főre, a foglalkoztatási arány pedig 2,6 százalékponttal, 64,1%-ra emelkedett.

- A **munkanélküliek száma** – 2015. II. negyedévében a 15–64 éves népesség körében – 49 ezer fővel (14%-kal) 309 ezer főre mérséklődött, miközben a **munkanélküliségi ráta** 6,9%-os értéke 1,2 százalékponttal volt alacsonyabb az egy évvel korábnál. A férfiakat alacsonyabb szintű munkanélküliségi ráta (6,7%) jellemezte, mint a nőket (7,1%), egyúttal a javulás mértéke is nagyobb volt a férfiak esetében (1,3 százalékpont), mint a nőknél (1,2 százalékpont). Mindhárom fő korcsoportban mérséklődtek a munkanélküliségi mutatók, a 15–24 éves fiatalok munkanélküliségi rátája 17,8, a 25–54 éveseké 6,1, az 55–64 éveseké pedig 5,8% volt. A munkanélküliek 48,5%-a **tartósan**, azaz legalább egy éve **munkanélküli**, míg a **munkakeresés átlagos időtartama** 18,5-ről 19,0 hónapra nőtt.⁴ **2015. május–júliusban** – a 15–64 évesek korcsoportjában – a munkanélküliség csökkenése folytatódott: a munkanélküliek száma egy év alatt 51 ezerrel 305 ezer főre, a munkanélküliségi ráta pedig 1,3 százalékponttal, 6,8%-ra mérséklődött.

- **2015 I. félévében** a teljes munkaidőben alkalmazásban állók nemzetgazdasági szinten⁵ átlagosan havi **bruttó** 243 200 forintot kerestek, ennek – családi kedvezmény nélkül számított – **nettó** összege 159 300 forint volt. A kereseteket terhelő járulékok és a személyi jövedelemadó-szabályok változatlanlansága következtében a bruttó és a nettó átlagkeresetek azonos mértékben, 3,5%-kal haladták meg a 2014. I. félévét. (A közfoglalkoztatottak átlagkereseti adatait figyelmen kívül hagyva a bruttó és a nettó bérek szintén azonos mértékben, 3,4%-kal növekedtek.) A nettó keresetek a vállalkozásoknál 3,7, a közfoglalkoztatottak nélküli közszférában 2,9, a nonprofit szervezeteknél 2,2%-kal voltak magasabbak az egy évvel korábnál. (A költségvetési intézmények és a nonprofit szervezetek kiemelését a közfoglalkoztatottak jelentős száma indokolja, ugyanis 93%-ukat ebben a két gazdálkodási formában alkalmazták.) A költségvetési és a nonprofit szférában dolgozók egy része a keresetbe nem tartozó **kompenzációban részesült**, a juttatás havi összege átlagosan bruttó 9900, illetve 9300 forint volt.
- A **fogyasztói árak** 2015 elején tapasztalt csökkenése folyamatosan lassult, majd májustól az árak emelkedésnek indultak. **Júliusban** az árszínvonal 0,4%-kal volt magasabb, mint egy évvel korábban. Összességében az **év első hét hónapjában** az árak átlagosan 0,3%-kal maradtak el az előző év azonos időszakától, amihez elsősorban a háztartási energia és az üzemanyagok árának jelentős csökkenése járult hozzá. Az élelmiszerek és a tartós fogyasztási cikkek ára kismértékben (0,4, illetve 0,2%-kal), a szeszes italok és dohányáraké, valamint a szolgáltatásoké pedig ennél jelentősebben, 2,6, illetve 2,0%-kal haladták meg az előző év azonos időszakit. A nyugdíjasok esetében január–júliusban a fogyasztói árak 0,2%-kal emelkedtek.
- 2015 I. félévében 1,5%-kal emelkedett a **személy sérülések közúti közlekedési balesetek** száma. A balesetek kimenetele súlyosabbá vált, mivel a halálos balesetek száma 5,1%-kal emelkedett, miközben a súlyos baleseteké enyhén csökkent (0,2%-kal). Az **ittasan okozott balesetek** száma 10,3%-kal mérséklődött 2014 I. félévéhez képest, és az összes baleset 9,2%-át tette ki.

⁴ A 15–74 éves népességben belül.

⁵ A legalább öt főt foglalkoztató vállalkozásoknál, a költségvetési intézményeknél és a megfigyelt nonprofit szervezeteknél.

1. tábla

Összefoglaló adatok

(indexek az előző év azonos időszakának százalékában)

1.) 2015. január–június

Megnevezés	2014	2015.		
		január–május	június	január–június
Ipari indexek				
termelés	107,7 ^R	106,4 ^R	111,0	107,3
értékesítés belföldre	100,8 ^R	103,5 ^R	102,3	103,3
értékesítés exportra	110,5 ^R	108,6 ^R	113,0	109,4
létszám	102,5	103,0	102,6	102,9
termelékenység	105,3 ^R	103,6 ^R	108,6	104,5
Építőipari termelés indexe	113,5 ^R	107,4 ^R	110,2	108,0
Mezőgazdasági értékesítés indexe	114,2	115,4	113,7	115,4
Kiskereskedelmi forgalom indexe	105,0	105,8	107,2	106,1
Behozatal értéke, millió euró	78 288	33 658 ^R	7 225	40 883
értékindexe	104,7	105,1	108,9	105,8
Kivitel értéke, millió euró	84 690	37 149 ^R	8 044	45 193
értékindexe	104,2	106,8 ^R	113,4	107,9
Árindexek				
ipari termelői árak	99,6	98,6	101,5	99,0
ipari belföldi értékesítési árak	97,9	96,5	98,9	96,9
mezőgazdasági termelői árak	93,9	92,2	93,8	93,1
behozatali forintárak	100,1	98,4
kiviteli forintárak	101,1	98,9
Alkalmazásban állók létszáma, ezer fő	2 823	2 857 ^R	2 895	2 864
index	104,5 ^R	102,0 ^R	103,2	102,2
Munkanélküliségi ráta ^{a)} , %	7,8	6,9 ^{b)}
Bruttó átlagkereset, ezer forint	237,7	242,7	245,7	243,2
nominális index	103,0	103,5	103,6	103,5
Nettó átlagkereset, ezer forint	155,7	159,0	160,9	159,3
nominális index	103,0	103,5	103,6	103,5

a) A 15–64 éves népességen belül.

b) 2015. április–június.

^R Revidált adat.**2.) 2015. január–július**

Megnevezés	2014	2015.		
		január–június	július	január–július
Fogyasztóiár-index	99,8	99,6	100,4	99,7
Az államháztartás központi alrendszerének egyenlege, milliárd forint	-826	-823	-71	-894
Ebből:				
központi költségvetés	-837	-868	-86	-954
társadalombiztosítási alapok	6	15	22	37

További információk, adatok
(linkek):[Táblák](#)
www.ksh.hu

Elérhetőségek:

kommunikacio@ksh.hu
[Információs szolgálat](#)
Telefon: (+36-1) 345-6789